

Петнаест година од упокојења Патријарха српског Павла

Светејши Порфирије: Патријарх Павле је испунио сваку реч апостола Христових и усвојио сваки подвиг Цркве Христове

Под председавањем Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија, 15. новембра 2024. године, у Патријаршијском двору у Београду одржана је редовна седница Светог Архијерејског Синода Српске Православне Цркве. Заседање је отпочело служењем помена поводом петнаесте годишњице од упокојења Патријарха српског Павла. Том приликом, Светејши патријарх г. Порфирије је поручио:

Блажен је онај кога си изабрао и примио Господе и спомен његов из нараштаја у нараштај! (Пс 64, 5)

Данас, на почетку седнице, заједно са члановима Светог Архијерејског Синода помолио сам се за блажени покој свог предшественика и учитеља, незаборавног Патријарха српског Павла, који је на данашњи дан пре петнаест година закорачио путем који води из смрти у живот (1Јн 3,14). У потпуности саображавајући свој живот речи Господњој записаној у Јеванђељу, испунио је

и сваку реч апостола Христових и усвојио сваки подвиг нестарећег искуства живог предања Цркве Христове, остављајући тако неизбрисив траг у срцу сваког човека који је имао прилику да се са њим сретне, да чује његову проповед, да прочита неку његову мисао. Сигуран сам да се патријарх Павле и данас моли за свој народ, а због његове скромности и смирења, зато што није једно говорио, а друго творио, због тога што је био сведок љубави Христове, дубоко верујем да Господ чује и прихвата његову молитву за свој народ.

Вечан му спомен и Царство Небеско!

На данашњи дан пре петнаест година у Господу је уснуо Патријарх српски Павле.

Патријарх Павле је рођен 11. септембра 1914. године, као Гојко Стојчевић, у славонском селу Кућанцима код Доњег Михољца. Рано је остао без родитеља. О малом Гојку, од његове треће године, бринула је тетка. Нижу гимназију је завршио у Тузли, а вишу у Београду. После матуре у сарајевској Богословији 1936. године, уписује се на Богословски факултет у Београду, где дипломира 1942. године. За време Другог светског рата био је вероучитељ у Дому за избеглу децу у Бањи Ковиљачи. Августа 1944. године Гојко је добио туберкулозу. Лекари су предвиђали да му је остало три месеца живота. Излечио се молитвом у манастиру Вујну. У знак захвалности Богу што му је подарио здравље, изрезбарио је крст који се и данас чува у манастиру. После искушеништва замонашен је 1948. године у овчарско-кабларском манастиру Благовештењу, добивши, по Апостолу љубави, монашко име Павле. Од 1949. до 1955. године био је сабрат манастира Раче. Школску 1950/1951. годину провео је као наставник Богословије Светих Кирила и Методија у Призрену. У чин јеромонаха рукоположен је 1954. године. Последипломске студије на Богословском факултету у Атини похађао је од 1955. до 1957. године. За Епископа рашко-призренског изабран је маја 1957. године. Патријарх српски Викентије га је хиротонисао септембра исте године у београдској Саборној цркви. У трон Епископа рашко-призренских устоличен је 13. октобра 1957. године.

У Епархији рашко-призренској обнављао је старе и порушене храмове и градио нове. Много се трудио око свештеничког и монашког подмлатка. Непрестано је путовао и служио у свим местима своје епархије, а посебно се старао о Богословији у Призрену, где је предавао црквено појање и црквенословенски језик. Као епископ и професор извео је велики број покољења нових посленика на њиви Господњој. Као архијереј на Косову и

Метохији, у време веома тешко за Србе и Српску Цркву, провео је више од 33 године. О нападима Арбанасâ на имовину Цркве, монахе, свештенике и српски народ, који се под тим притиском исељавао, редовно је обавештавао Свети Архијерејски Синод и Сабор, као и државну власт. И сâм је, са хришћанском смирености и трпељивошћу, подносио вређања и физичке нападе. Сведочио је у Уједињеним нацијама, пред многобројним државницима, о страдању српског народа на Косову и Метохији.

Свети Архијерејски Сабор Српске Православне Цркве га је изабрао 1. децембра 1990. године за четрдесет четвртог по реду првојерарха Српске Православне Цркве. У недељу, 2. децембра 1990. године, у Саборној цркви у Београду устоличен је у трон Архиепископа пећких, Митрополита београдско-карловачких и Патријараха српских, а 22. маја 1994. године у древни патријарашки трон у Пећкој Патријаршији. У време патријарха Павла обновљено је и основано више епархија. Године 1992. обновљена је Богословија Светог Петра Цетињског на Цетињу. Следеће године, почела је са радом Академија Српске Православне Цркве за уметности и конзервацију. Богословски факултет Светог Василија Острошког у Фочи отворен је 1994. године, а Богословија Светог Јована Златоуста у Крагујевцу 1997. године. Информативна служба Српске Православне Цркве основана је крајем 1998. године. Настава веронауке у јавно школство Републике Србије враћена је 2001. године, а Богословски факултет у окриље Београдског универзитета 2004. године. Патријарх Павле се посебно старао о изградњи заветног храма српског народа, Спомен-храма Светог Саве на Врачару, који је, у његово време, грађевински потпуно довршен.

Патријарх Павле је дао велики допринос јединству Православне Цркве. Сусретао се са Патријархом цариградским Вартоломејем I, Патријархом московским и све Русије Алексијем II, Архиепископом атинским и све Јеладе Христодулом, Патријархом александријским и све Африке Петром VII и другим поглаварима помесних Православних Цркава. Надахнут речима Христовим Да сви једно буду, као ти, Оче, што си у мени и ја у теби, септембра 2006. године отворио је заседање Мешовите комисије за богословски дијалог између Православне Цркве и Римокатоличке Цркве, чији је домаћин био Београд. На Сретење Господње, 15. фебруара 1992. године, саборном светом Литургијом коју су служили Патријарх српски Павле и Митрополит новограчанички Иринеј, после више деценија успостављено је потпуно литургијско и канонско јединство Српске Православне Цркве у расејању. Посебно се трудио за исцељење раскола у тадашњој БЈР Македонији. У сусретима са верским поглаварима римокатолика и муслимана, као и непосредним и писаним

обраћањима политичким вођама у земљи и свету, у време трагичних ратова на територији бивше Југославије и НАТО агресије на Србију, патријарх Павле се јеванђелски залагао за мирно и праведно решење сукоба. Био је председник Комисије Светог Архијерејског Синода за превод Светог Писма Новог Завета, чији је превод објављен 1984. године, као и председник Комисије Светог Архијерејског Синода за припрему Служебника на српском језику. У Гласнику, службеном листу Српске Патријаршије, од 1972. године објављује чланке, у облику питања и одговора, од којих је 1998. године настало тротомно дело Да нам буду јаснија нека питања наше вере. Године 1989. објавио је монографију Девич, манастир Светог Јоаникија Девичког. Приредио је више богослужбених књига: Србљак, Требник, Молитвеник, Дополнитељни требник, Велики требник и друге. Веома је заслужан за објављивање капиталног зборника Задужбине Косова, по свој прилици најбољег и најобухватнијег дела о нашим светињама и народу на Косову и Метохији и њиховом страдању. За велики допринос богословској науци, Богословски факултет Српске Православне Цркве у Београду доделио му је 1998. године звање почасног доктора богословља.

Патријарх Павле је био две године на медицинској нези на Војномедицинској академији у Београду, где је уснуо у Господу 15. новембра 2009. године. Опојан пред храмом Светог Саве на Врачару са највишим црквеним и државним почастима, уз учешће поглаварâ или високих представника свих Православних Цркава и уз присуство високих делегација Римокатоличке Цркве, Јерменске Цркве, Цркава Реформације, Светског савета цркава и Конференције европских цркава, као и Исламске заједнице и Јеврејске заједнице, сахрањен је 19. новембра 2009. године у манастиру Раковици недалеко Београда.

spc.rs